

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, кандидата економічних наук, доцента

Лугової Вікторії Миколаївни

на дисертаційну роботу Логвиненка Дениса Володимировича

«Формування механізму управління корпоративною безпекою»

виконану для здобуття ступеня доктора філософії

з галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

за спеціальністю 073 «Менеджмент»

1. Актуальність теми дисертаційної роботи

Сучасний етап розвитку економіки характеризується посиленням глобалізаційних процесів, прискоренням цифрової трансформації, розвитком інформаційних технологій, зростанням рівня конкуренції та впливом численних зовнішніх і внутрішніх загроз на діяльність підприємств. В умовах воєнного стану, економічної нестабільності, кіберзагроз, порушення логістичних ланцюгів, зростання ризиків втрати інформаційних, фінансових і кадрових ресурсів особливої актуальності набувають питання забезпечення корпоративної безпеки як одного з ключових чинників стійкого функціонування та довгострокового розвитку підприємств.

Ефективне управління корпоративною безпекою сьогодні є необхідною передумовою забезпечення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, захисту їх економічних інтересів, збереження корпоративних ресурсів та своєчасного реагування на дестабілізуючі фактори зовнішнього і внутрішнього середовища. Формування сучасного механізму управління корпоративною безпекою потребує комплексного підходу, який поєднує організаційні, економічні, правові, інформаційні та управлінські інструменти, спрямовані на мінімізацію ризиків, підвищення адаптивності підприємства та забезпечення його сталого розвитку.

У зв'язку з цим дисертаційна робота Логвиненка Дениса Володимировича «Формування механізму управління корпоративною безпекою» є своєчасною, актуальною та має вагомe теоретичне і практичне значення.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дослідження Логвиненка Д.В. здійснювалося в рамках програми наукової діяльності Харківського національного економічного університету

ім. С. Кузнеця. Це підтверджується довідками про його участь в наукових темах: «Формування стратегічного інструментарію безпеко-орієнтованого розвитку підприємства» (номер державної реєстрації 0123U102479), де здобувачем розроблено організаційне забезпечення безпеко-орієнтованого розвитку ІТ-компанії (довідка №78/2025 від 26.12.2025); «Формування стратегічного потенціалу розвитку підприємств будівельної галузі на засадах соціальної відповідальності» (номер державної реєстрації 0123U104955), де здобувачем розроблено методичне забезпечення оцінювання рівня безпеки корпоративного розвитку на засадах соціальної відповідальності (довідка №79/2025 від 26.12.2025).

3. Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків та рекомендацій

Наукові положення, висновки та практичні рекомендації, представлені в дисертаційній роботі Логвиненка Дениса Володимировича, характеризуються належним рівнем наукової обґрунтованості та достовірності. Це забезпечено комплексним використанням сучасної методології наукових досліджень, ґрунтовним аналізом вітчизняних і зарубіжних наукових праць, присвячених проблемам корпоративної безпеки, корпоративного управління, стратегічного менеджменту, управління ризиками та забезпечення сталого розвитку підприємств.

Обґрунтованість отриманих результатів підтверджується логічною побудовою дослідження, послідовністю розв'язання поставлених наукових завдань, коректним застосуванням загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, зокрема методів теоретичного узагальнення, системного аналізу, порівняльного аналізу, економіко-статистичних методів, графічного моделювання та інших сучасних методичних підходів. Використання зазначеного методичного інструментарію дало змогу забезпечити всебічне дослідження проблематики формування механізму управління корпоративною безпекою та сформулювати аргументовані наукові висновки і практичні рекомендації.

Достовірність результатів дослідження підтверджується використанням репрезентативної інформаційної бази, яка охоплює нормативно-правові акти, офіційні статистичні матеріали, аналітичні звіти, результати діяльності підприємств України, а також сучасні наукові публікації вітчизняних і

зарубіжних учених. Проведений аналіз базується на достатньому масиві статистичних даних, що дозволило автору об'єктивно оцінити сучасний стан корпоративної безпеки підприємств, виявити основні тенденції її розвитку та обґрунтувати напрями вдосконалення механізму управління.

Ознайомлення зі змістом дисертаційної роботи дає підстави стверджувати, що поставлену мету дослідження досягнуто, а визначені завдання виконано у повному обсязі. Дисертація відзначається внутрішньою логічністю, цілісністю та послідовністю викладення матеріалу. Структура роботи є науково обґрунтованою, а кожний із трьох розділів органічно пов'язаний із загальною концепцією дослідження, що забезпечує послідовне розкриття предмета дослідження та належний рівень аргументованості отриманих результатів.

Наукові результати дисертаційного дослідження пройшли належну апробацію. Основні положення дисертації опубліковано у п'яти наукових статтях у фахових виданнях України категорії «Б», які індексуються в міжнародних наукометричних базах даних. Крім того, результати дослідження були представлені та обговорені на науково-практичних конференціях різного рівня, за підсумками яких опубліковано шість тез доповідей, що свідчить про їх наукове визнання та відповідність сучасним напрямам менеджменту.

Таким чином, наведені обставини дають підстави зробити висновок, що наукові положення, висновки та практичні рекомендації, сформульовані в дисертаційній роботі Логвиненка Дениса Володимировича, є достатньо обґрунтованими, достовірними, методологічно виваженими та відповідають вимогам, що висуваються до дисертаційних досліджень на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент».

4. Новизна наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Аналіз дисертаційної роботи Логвиненка Дениса Володимировича дає підстави стверджувати, що дослідження виконано на високому науково-теоретичному та методичному рівні. Робота спрямована на розв'язання важливої наукової проблеми, що полягає у подальшому розвитку теоретико-методичних засад і розробленні практичних рекомендацій щодо формування механізму управління корпоративною безпекою підприємства. Отримані результати характеризуються належним рівнем наукової новизни,

теоретичної значущості та практичної спрямованості, а їх сукупність становить вагомий внесок у розвиток теорії та практики менеджменту.

Найбільш вагомими результатами, що визначають наукову новизну дисертаційної роботи, є такі.

Насамперед заслуговує на увагу удосконалення науково-методичних засад розвитку сучасної парадигми сталого розвитку, концепцій корпоративної та соціальної відповідальності, а також підходів до забезпечення якості корпоративного управління. Наукова новизна цього результату полягає у поглибленні ресурсного та стратегічного підходів до управління корпоративним розвитком, уточненні сучасного змісту корпоративної безпеки як чинника реалізації нових можливостей використання інформаційно-комунікаційних технологій, корпоративних знань, компетентностей і досвіду, що відповідають умовам науково-технічного прогресу, цифрової та циркулярної економіки, а також сучасним вимогам соціальної й екологічної відповідальності (стор. 87–107, 108–113, 123–129). Автор обґрунтовано доводить, що цифрова трансформація та інноваційний розвиток формують нову стратегічну роль корпоративної безпеки як механізму забезпечення захищеності корпоративних інтересів (стор. 35–41), реалізація якого здійснюється через функції цілевизначення, координації, узгодження, аналізу та оцінювання (стор. 42–45). Логічним продовженням зазначених положень є запропонований методичний підхід до формування механізму управління корпоративною безпекою, який охоплює систему принципів управління корпоративним розвитком, організаційне та інформаційно-аналітичне забезпечення, а також комплекс стратегічних заходів (стор. 158–161, 166–168).

Науково обґрунтованим є також удосконалення стратегічного інструментарію механізму управління корпоративною безпекою підприємства. Автором запропоновано комплекс взаємопов'язаних інформаційно-аналітичних методів, процедур, критеріїв та показників (стор. 171), а також організаційних форм і управлінських заходів, інтегрованих у систему безпеко-орієнтованого розвитку підприємства (стор. 186–187). Практична цінність запропонованого підходу полягає у створенні умов для консолідації діяльності наглядової ради та менеджменту шляхом підвищення інформаційної прозорості, забезпечення фінансово-економічної стійкості, розвитку корпоративної культури безпеки інноваційної діяльності та

досягнення узгодженості під час прийняття стратегічних управлінських рішень (стор. 175–180).

Позитивної оцінки заслуговує удосконалення методичного забезпечення аналізу корпоративної безпеки розвитку підприємств. Здобувачем побудовано та проаналізовано моделі факторної і регресійної залежності між рівнем економічної та корпоративної безпеки (стор. 119–122, 139–143), здійснено аналіз факторів, що впливають на прийняття стратегічних рішень у системі корпоративних відносин (стор. 171–182), а також запропоновано комплекс показників для експертного оцінювання рівня корпоративної стійкості підприємства (стор. 191–194). Важливим результатом дослідження є також виокремлення критеріїв високого рівня корпоративної безпеки на основі аналізу практики функціонування провідних світових транснаціональних корпорацій (стор. 123–128), серед яких достатність фінансово-економічних ресурсів, цифрова трансформація бізнес-процесів, розвиток стратегічного партнерства через участь у науково-технологічних кластерах та інвестування у соціальну й екологічну відповідальність.

Безперечну наукову цінність має розвиток понятійно-категоріального апарату дослідження. Автором уточнено зміст понять «корпоративний розвиток», «корпоративний інтерес», «культура інновацій» та «соціально-відповідальна інновація» (стор. 30–32, 35–43, 47–50, 52–53, 73–74), що дозволило поглибити теоретичні засади формування механізму управління корпоративною безпекою підприємства. Важливим науковим результатом є також застосування когнітивного моделювання, за допомогою якого доведено, що механізм корпоративної безпеки забезпечує гармонізацію корпоративних інтересів із цілями розвитку підприємства, сприяє формуванню стану захищеності корпоративних інтересів та орієнтує систему управління на розв'язання соціальних і екологічних проблем, забезпечуючи створення спільної цінності для підприємства та суспільства (стор. 159–168).

Подальшого розвитку набули інформаційно-аналітичний та організаційний інструментарій оцінювання корпоративної стійкості підприємства. Їх відмінною особливістю є обґрунтування пріоритетності напрямів забезпечення корпоративної стійкості на основі розробленої системи критеріїв, показників та методичного підходу до експертного оцінювання із застосуванням п'ятибальної шкали. Автором запропоновано

здійснювати оцінювання за такими критеріями, як ефективність бізнес-процесів, рівень економічної безпеки та фінансово-економічної стійкості, соціальна й екологічна відповідальність, результативність діяльності наглядової ради та рівень узгодженості стратегічних управлінських рішень (стор. 190–201).

Загалом наведені результати свідчать про належний рівень наукової новизни дисертаційної роботи. Сформульовані автором положення, методичні підходи та практичні рекомендації є достатньо аргументованими, теоретично й методично обґрунтованими, мають практичну цінність і можуть розглядатися як вагомий внесок у розвиток теорії та практики менеджменту, зокрема в частині формування сучасного механізму управління корпоративною безпекою підприємств.

5. Повнота викладення основних результатів в опублікованих працях

Основний зміст результатів дисертації, їх наукова новизна відображено в 11 наукових працях, серед яких 5 статей в наукових фахових виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз та зараховуються як 4 публікації, що подано до захисту дисертації; 6 тез доповідей на міжнародних науково-практичних конференціях. В усіх спільних публікаціях дослідник має значний особистий внесок. Кількість публікацій переважає необхідний мінімум для захисту дисертації доктора філософії.

Кількість, обсяг та якість опублікованих праць відповідають вимогам, встановленим Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022р. №44.

З урахуванням зазначеного можна зробити висновок, що опубліковані праці в повній мірі відображають основні положення, результати і наукову новизну дослідження.

6. Практична значущість результатів дослідження

Практична значущість результатів дослідження полягає в доведеності всіх наукових положень до рівня методичних розробок і практичних рекомендацій, які дозволили покращити рівень ефективності процесів

інноваційного розвитку підприємств ДП «ЕКОВУДБУД» та ТОВ «СПЕЦВУЗАВТОМАТИКА».

Так, в діяльність ДП «ЕКОВУДБУД» було впроваджено методичне забезпечення оцінювання пріоритетності та узгодженості стратегічних цілей на засадах безпеко-орієнтованого розвитку (довідка № 25-10/06 від 15.12.2025р.). На засадах ресурсно-функціонального підходу розроблено методичне забезпечення для планування інноваційного розвитку, заходи виходу на нові ринки збуту та контролю за їх реалізацією.

У діяльність ТОВ «СПЕЦВУЗАВТОМАТИКА» було впроваджено методичне забезпечення оцінювання рівня корпоративної та фінансово-економічної стійкості підприємства (довідка №28/1 від 19.12.2025 року). Це дозволило підвищити рівень якості корпоративного управління підприємства, уникнути погіршення фінансово-економічного стану при реалізації стратегічних цілей розвитку, що є особливо актуальним в умовах воєнного стану та виходу на європейські ринки.

Науково-практичні результати дисертаційної роботи використовувалися в навчальному процесі Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця під час викладання дисциплін «Кадрова безпека» та «Міжнародна безпека» (довідка про впровадження № 25/86-17-95/3 від 19.12.2025 р.).

7. Академічна доброчесність

Глибокий розгляд дисертаційної роботи Логвиненка Дениса Володимировича дає підстави стверджувати, що здобувач у повному обсязі дотримався вимог і принципів академічної доброчесності. У ході комплексної перевірки роботи не встановлено жодних фактів неправомірного запозичення, маніпулювання науковими даними або спотворення результатів дослідження.

Коректність використання наукових джерел підтверджується як результатами перевірки дисертації за допомогою спеціалізованих програмних засобів, так і змістовним аналізом представлених матеріалів. Робота характеризується логічною послідовністю викладу, чіткою аргументацією та наявністю власного авторського підходу до розв'язання поставлених наукових завдань, що відповідає загальноприйнятим стандартам академічної етики та наукової культури.

8. Дискусійні положення та недоліки дисертаційного дослідження

Водночас, позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження, його високий теоретичний рівень, методичну обґрунтованість та практичну значущість отриманих результатів, вважаємо за доцільне висловити окремі зауваження і дискусійні положення, які можуть бути враховані автором у подальших наукових дослідженнях.

1. У дисертаційній роботі автор ґрунтовно використовує положення системного, ресурсного та стратегічного підходів до дослідження корпоративної безпеки підприємства. Зокрема, обґрунтовуються принципи функціонування системи управління безпеко-орієнтованим розвитком підприємства (стор. 44–45). Разом із тим, для підвищення наочності викладеного матеріалу та кращого сприйняття запропонованої концепції доцільним було б представити графічну модель зазначеної системи із відображенням місця та взаємозв'язків механізму управління корпоративною безпекою в її структурі.

2. Заслуговує на увагу запропонований автором методичний підхід до оцінювання корпоративної стійкості підприємства (стор. 185–190). Разом із тим певну дискусію викликає інтерпретація окремих критеріїв оцінювання. Так, серед стратегічних орієнтирів корпоративного розвитку автор визначає фінансово-економічну стійкість, ефективність бізнес-процесів, соціальну та екологічну відповідальність і корпоративний розвиток (табл. 3.10). Водночас у подальшому критерій корпоративного розвитку конкретизується через «дієвість наглядової ради та безконфліктність прийняття стратегічних рішень» (табл. 3.11, стор. 194). На нашу думку, зазначене положення потребує більш розгорнутого теоретичного обґрунтування та пояснення взаємозв'язку між корпоративним розвитком як комплексною категорією та запропонованим критерієм його оцінювання.

3. У підрозділі 2.2 дисертаційної роботи автор здійснює аналіз сучасного стану корпоративної безпеки вітчизняних підприємств і зазначає, що в Україні функціонує понад п'ятдесят кластерних ініціатив, які охоплюють, зокрема, машинобудівний, ІТ-, меблевий, деревообробний та агропромисловий сектори (стор. 109). Разом із тим доцільним було б поглибити проведений аналіз шляхом більш детального порівняння особливостей функціонування науково-дослідних та інноваційних кластерів

провідних світових корпорацій із відповідними українськими практиками. Крім того, доцільно було б навести більше прикладів успішного використання кластерної взаємодії українськими підприємствами як інструменту зміцнення корпоративної безпеки та підвищення конкурентоспроможності.

4. Безперечною перевагою дисертаційної роботи є розроблене автором методичне забезпечення аналізу умов і тенденцій розвитку підприємств корпоративного сектору України, у межах якого досліджено вплив інституційного середовища на формування умов корпоративної безпеки (табл. 2.1, стор. 88). Водночас дослідження могло б бути ще більш комплексним за умови аналізу сучасного ринку професійних послуг у сфері корпоративної безпеки. Зокрема, становить науковий інтерес оцінювання можливостей українських підприємств щодо залучення зовнішніх консультантів, експертів з корпоративної та економічної безпеки, ризик-менеджменту, фінансово-аналітичного супроводу кризових ситуацій, а також визначення співвідношення між використанням власних служб безпеки та аутсорсингових моделей забезпечення корпоративної безпеки.

Наведені зауваження та дискусійні положення мають переважно рекомендаційний характер і спрямовані на подальший розвиток окремих положень дисертаційного дослідження. Вони не знижують загальної високої оцінки виконаної роботи, не впливають на достовірність, обґрунтованість і наукову новизну отриманих результатів, а також не применшують теоретичного та практичного значення дисертації Логвиненка Дениса Володимировича.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Логвиненка Дениса Володимировича на тему «Формуванням механізму управління корпоративною безпекою» подану на здобуття ступеня доктора філософії за галуззю знань «Управління та адміністрування» за спеціальністю «Менеджмент» виконана на високому науковому рівні та є завершеною науково-дослідницькою працею, в якій представлені пропозиції для вирішення актуального науково-практичного завдання з удосконалення та розвитку теоретико-методичного забезпечення щодо управління корпоративною безпекою стійкого розвитку підприємства.

Представлені в дисертації наукові положення, висновки та рекомендації в комплексі дозволяють констатувати досягнення поставленої

мети та завдань дослідження, матеріали дисертації викладенні з дотриманням чіткого наукового стилю та логіки, висновки та рекомендації є достовірними, доведеними та обґрунтованими, положення наукової новизни, що визначено як «удосконалено» та «отримали подальшого розвитку» є коректними та змістовними. Вони пройшли необхідну апробацію на міжнародних науково-практичних конференціях, у повній мірі відображені в публікаціях здобувача у необхідній кількості, якості, обсязі наукових видань.

Структура й обсяг дисертації відповідають встановленим вимогам. За сутністю викладені пропозиції відповідають сучасним теорії управління, концепціям стійкого розвитку та стратегічного управління безпеко-орієнтованого розвитку, поглиблюють їх, враховуючи новітні тенденції цифровізації економіки, принципи корпоративної та соціальної відповідальності. Тема дисертаційного дослідження є актуальною, відповідає програмним та нормативним документам України, пріоритетним напрямкам наукових досліджень, тенденціям економічного розвитку.

Таким чином, дисертація Логвиненка Дениса Володимировича на тему «Формування механізму управління корпоративною безпекою» за своїм змістом відповідає вимогам дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а саме вимогам пунктів 6, 7, 8 і 9 Порядку присудження доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ №44 від 12.01.2022р., а її автор Логвиненко Денис Володимирович – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Рецензент:

кандидат економічних наук, доцент кафедри
соціальної економіки

Харківського національного економічного
університету ім. С. Кузнеця

Вікторія Лугова

Підпис засвідчую:

Вчений секретар ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Оксана Писарчук

